

Handleiding

Jules Lagae

ZOEPERTOCHT

Roeselare

Jules Lagae sprak niet veel met woorden, wel eerder met beelden. Vandaar kozen we er een uit.

Albrecht Rodenbach (1856 – 1880), Pieter Deconinckplein Roeselare

Inleiding

Het *Zoepertochtproject* wil kinderen op basis van een tocht en voorbereidende activiteiten laten kennis maken met een plaatselijke held uit het verleden. Aan de hand van activiteiten in de klas worden kinderen – met een knipoog naar erfgoed – voorbereid op de eigenlijke *Zoepertocht*. Tijdens deze tocht gaan de kinderen in de eigen – herkenbare – omgeving op zoek naar verbanden met *hun* held.

Er wordt een (korte) omschrijving van de plaatselijke held gegeven – zijn leven en *beroemdheid*. Deze beknopte informatie geeft voldoende achtergrond om aan de slag te gaan met de activiteitsuggesties en uitgestippelde *Zoepertocht*.

In deze bundel worden diverse activiteitsuggesties nader toegelicht. Iedere suggestie geeft de benodigde materialen weer, een kort verloop van de activiteit en een tip om erfgoed te betrekken.

We danken Annelies Lobbestael, Celien Cappelle, Kaat Lezy en Marlot Maes voor de samenwerking voor dit project. Zij werkten het grootste gedeelte uit voor hun bachelorproef aan de KATHO PHO/Tielt. We wensen hen een boeiende loopbaan toe.

Een fijne voorbereidende tijd in de
klas en een verrassende

Zoepertocht gewenst !

Over ... Jules Lagae

Jules Lagae was een succesvol beeldhouder uit Roeselare. Hij werd geboren op 15 maart 1862 en is overleden te Brugge op 2 juni 1931. Jules kwam als derde van de acht kinderen ter wereld. Hij was de zoon van Raymond Lagae en Pelagie Lagae- Van Dorpe.

Later huwde hij met Leonie Noulet. Samen kregen ze 3 kinderen.

Lagae ging in de leer bij Clément Carbon in Roeselare. Vervolgens studeerde hij aan de Kunstacademie in Brussel. Lagae zijn stijl kun je omschrijven als een romantisch realistische stijl.

Hij heeft veel oorlogsgedenktekens ontworpen wegens het verlies van zijn zoon op het slagveld. Daarom maakte hij ook 'De Vierspan' die te zien is op de triomfboog in het Jubelpark te Brussel.

Ook in het buitenland, onder meer in Buenos Aires. Zijn sculptuur 'Moeder en Kind' uit 1892 is bekend, net zoals zijn bronzen borstbeelden van Guido Gezelle. In 1907 beeldhouwde hij dieren, zoals de leeuwen bij de De Smet de Naeyerbrug in Oostende. Hij woonde enkele jaren in Italië wegens zijn succes daar. Hij won ook de prijs van Italië namelijk de Romeprijs voor zijn beeld 'De Zaaier'. Na zijn terugkeer vestigde hij zich in Etterbeek in Brussel. Hij bracht onder andere de beelden 'Moeder en kind' en 'De Boetelingen' mee.

Zijn werk werd tentoongesteld in heel wat musea. Brussel, Gent, Berlijn, Wenen, en Barcelona zijn enkele buitenlandse steden waar zijn werk te zien is.

Naast zijn talent voor beeldhouwen had Jules nog een andere creatieve hobby. Hij beheerste de penningkunst.

In Roeselare zijn heel wat sporen van Jules Lagae te vinden. Op het oud Stedelijke kerkhof van Roeselare zijn 3 beelden te vinden gemaakt door Jules Lagae. Deze worden bezocht op de Zoepertocht.

Daarnaast staat ook het standbeeld van Albrecht Rodenbach op het Sint- Amandsplein.

Aan het stadhuis zie je ook een reliëf van Sint- Michiel.

In het Klein Seminarie kan je het borstbeeld van Guido Gezelle bewonderen.

Activiteitsuggesties

Deel 1 : voor de Zoepertocht

taalontwikkeling
THEMABOEK

materialen :

- themaboek Zoeperman (MORTIER, T. en POTTIE, M., Zoeperman, Uitgeverij De Eenhoorn, Wielsbeke, 2005.)
- kamishibaitheater en -prenten
- Fundels – digitaal boekenpakket

Tijdens de uitwerking van het project kan het boek *Zoeperman* niet ontbreken. Het montere jongetje alias superheld trekt ten strijde. Het verhaal vormt de rode draad doorheen het project. Net zoals de kleuters dat later zullen doen, trekt *Zoeperman* op *Zoepertocht* !

Het boek kan aangebracht worden op de vertelwijze die de kleuters in de klas gewoon zijn. Daarnaast bevat de koffer (grotere) vertelprenten die met of zonder kamishibaitheater kunnen worden aangebracht. Ten slotte biedt *Fundels* een digitale versie van het boek. Sommige scholen hebben een abonnement op het pakket, maar ook enkele openbare bibliotheken lenen deze digitale verhalen – gratis – uit. Steek dus zeker eens je licht op naar wat de mogelijkheden zijn!

Het is leuk als het verhaal niet één, maar meerdere keren – op verschillende wijzes – wordt aangebracht in de aanloop naar de eigenlijke tocht. Zo worden de kinderen nog meer betrokken bij de tocht en de achterliggende inhoud.

In het opzicht van de *Zoepertocht* zijn volgende elementen belangrijk :

- Zoeperman heeft ook maar *gewoon* een mama en een papa.
- Zoeperman krijgt als beloning voor zijn heldendaad een kus van het buurmeisje.

Korte inhoud van het verhaal: Zoeperman is een jongen van vier jaar oud. Hij is echter heel speciaal. Hij kan vliegen! Met zijn hemelsblauw pak, knalrode cape en knalrode slip zoeft hij door de lucht. Hij ziet en hoort alles! Hij is stiekem verliefd op Zofietje. Op een dag is Zofie in nood en natuurlijk is Zoeperman er om haar te redden. Maar daar wordt zijn pak smerig van! Zoeperman vindt het niet leuk dat zijn Zoepermama zijn zoeperpak en zijn vuile snoet wast.

Erfgoedtip:

Zoeperman kan vergeleken worden met die *oude* held(en) op de foto('s) die aan bod kwamen tijdens het poppenspel of een andere activiteit. *Iedere held (op televisie) – vroeger of nu – draagt toch een cape? Of niet?*

taalontwikkeling

NEVENVERHAAL

materialen :

- zie onderstaande boekenlijst
- (zwart-witkopie van een boek)

Veel kleuters houden ervan om voorgelezen te worden. Waarom dan slechts één boek gebruiken tijdens het project? Onderstaand lijstje geeft een aantal mogelijke boeken weer die binnen het thema kunnen worden aangewend. Afhankelijk van de interesses die leven binnen de klasgroep kan je kiezen voor :

- Kikker is een held (VELTHUIJS, M., Kikker is een held, Leopold B.V., 1995.)
→ heldenthema : vriendschap
- Een beetje held (WAGENER, G., Een beetje held, Lannoo, Tielt, 1996.)
→ heldenthema : bang zijn (in het donker)
- Harko is een held (CLARKE, J., Harko is een held, De Vries - Brouwers, Antwerpen, 2010.)
→ heldenthema : (kleinere broer) beschermen
- Supermuis (TIMMERS, L., Supermuis, Clavis Uitgeverij, Hasselt - Amsterdam, 2004.)
→ heldenthema : de echtheid van superhelden
- Mijn held (SHUBERT, D. en SHUBERT, I., Mijn held, Lemniscaat, Rotterdam, 2004.)
→ heldenthema : een held willen zijn voor iemand

Erfgoedtip:

Plaats enkele *heldenboeken* in de boekenhoek om deze te verrijken. Leuk is om naast het originele exemplaar ook een zwart-wit versie (kopie) van het boek aan te bieden. Naar welk boek gaat de voorkeur van de kinderen?

taalontwikkeling

HELDEN

materialen :
- eventueel de Zoepermanprenten

De kleuters hebben net het verhaal 'Zoeperman' gehoord of je blikt er even op terug. De kleuters verwoorden kort zelf het verhaal. De leerkracht vertelt aan de kleuters dat hij/zij eigenlijk wel een beetje jaloers is op Zoeperman. Hij/zij wil zelf ook Zoepervrouw/ Zoeperman worden! Maar weet eigenlijk niet goed hoe dat moet. Laten we daar even over nadenken. De leerkracht gaat over naar het kringgesprek.

Stel enkele begeleide vragen om tot een gesprek te komen.

Hieronder vind je een leidraad om het gesprek op te baseren:

Wat is een held eigenlijk?

Hoe ziet een held eruit?

Hoe staat een held? Hoe beweegt een held? Kun je dit uitbeelden?

Wat zegt een held?

Waarom ben je een held?

Kunnen jullie mama en papa ook een held zijn? Waarom wel of waarom niet?

Hoe zou Zoeperman op het idee gekomen zijn om een held te worden?

Zou hij dat gezien hebben van andere helden?

Kennen Jullie nog Helden die je ooit zag op tv of in een boek?

Zou Zoeperman dat dan geleerd hebben van een andere held?

Zouden er dan ook helden geweest zijn als jouw oma of opa nog klein waren?

Zouden er hier in Rumbeke ook helden geweest zijn? Waarom denk je dat?

Tijdens deze vragen wordt duidelijk gemaakt dat een held iemand is die iets goed kan. Iemand waar anderen naar opkijken, omdat ze dat zo goed kunnen.

Erfgoedtip:

Laat de kleuters een held meebrengen van hun (over-)grootouders: naar wie keken ze in hun jeugd op? Tv-helden, sporthelden... Kennen de kleuters deze helden? Vinden zij die helden ook aantrekkelijk?

taalontwikkeling
HELDENGEDICHT

materialen :
- bijlage 1 : 'Heldengedichten'

In de bijlage vind je twee gedichten die aansluiten bij het *heldenthema*. De kinderen vinden het vast leuk de gedichten uit te beelden en na te denken over de diepere betekenis die in het gedicht wordt gegeven aan helden. Zijn ze akkoord met deze invulling of zien ze een held – na de voorbereidende activiteiten – helemaal anders?

Erfgoedtip:

Laat het gedicht eens een keer niet zomaar uit de kopieermachine rollen. Vraag de kinderen om het gedicht over te schrijven met een veer. Iedereen uit de klas kan een woord voor zijn rekening nemen. Vertel dat er vroeger helemaal geen balpennen of stiften waren om mee te schrijven. Iedereen in de klas schreef met een veer. Vraag maar aan oma of opa ...

taalontwikkeling

EEN BELONING

materialen :
- /

Knoop met de kleuters een gesprek aan over het krijgen van een beloning. (Weten de kleuters wat dat is?) Leg de klemtoon op het verwoorden van de gevoelens die voor de kinderen gepaard gaan met het krijgen van een beloning.

- Kreeg jij al eens een beloning? Waarom kreeg je de beloning? Hoe ging dat? Was je blij? Hoe voelde je dan?
- Wist je dat je een beloning zou krijgen? Of was het een verrassing? Welke beloningen vind je het leukst : beloningen die je weet of verrassingen?
- Heb je misschien al eens een beloning gekregen die je eigenlijk niet verdiende? Hoe voelde je dan? Wou je de beloning houden?

Als bovenstaande vragen vlot verlopen, kan je – geleidelijk – meer filosofische elementen aan het gesprek toevoegen.

- Moet je voor alles wat je doet een beloning krijgen? Waarom niet? Waarom wel?
- Wie mag beslissen of iemand een beloning verdient?
- Als je iets *groots* doet – een echte heldendaad – verdien je dan ook een grotere beloning? Of gaat dat niet zo?
- Wanneer wordt beslist dat iemand een held is en een grote beloning (standbeeld) verdient?
- Vindt iedereen het – zomaar – fijn om een beloning te krijgen?

Erfgoedtip:

Voeg enkele erfgoedgerichte vragen aan het kringgesprek toe. Zouden beloningen van vroeger nu nog hetzelfde zijn? Zouden de mensen vandaag blij zijn als ze een beloning van vroeger kregen? Waarom wel? Waarom niet?

denkontwikkeling
CAPE METEN

materialen :

- bijlage 2 : prenten
- kleurpotloden
- scharen
- stof
- (oude) boeken verschillend van formaat

Toon aan de hand van een meetlint en de klaspop hoe een kleermaker vroeger te werk ging bij het opnemen van iemands maten. Misschien kan een kleuter het even overnemen?

Vraag een andere kleuter daarna om een aantal boeken te nemen en deze van klein naar groot te leggen op de grond. Vraag je daarna luidop af hoe je op een blad papier boeken kunt tekenen die even groot zijn als de echte. Geef de kleuters de mogelijkheid om dit zelf uit te zoeken. Eventueel kan je het al even hebben over een *patroon*.

Daarna kunnen de kinderen in kleinere groepen aan de slag. Bied hen elk een kopie aan van kopieerblad ... of ... uit de bundel. (Leuk is ook als je de prenten natekent op posterformaat en de kinderen laat samenwerken.) Laat de kinderen een passende lap stof uitzoeken en vraag hen om er een stuk uit te knippen dat net zo groot is als de cape of het *kenteken* van Zoeperman. Stimuleer de kinderen om met elkaar te overleggen. Als de opdracht slaagt, kan de klas opgefleurd worden met het resultaat.

Erfgoedtip:

Gebruik een *oude* lintmeter als hulp bij het meten. Dat deden echte kleermakers vroeger ook. (Misschien vind je zelf nog een oude kleermakersschaar die de kleuters een keer kunnen gebruiken.) Je kan best beklemtonen dat vele mensen vroeger hun kleren lieten maken door de kleermaker (en niet *zomaar* in de winkel) kochten. En een held die had / heeft wel vaker een *sjiek* pak nodig ...

muzische ontwikkeling
POPPENSPEL

materialen :

- bijlage 3 : poppenspel
- twee handpoppen
- kader met foto van de oude held

Het poppenspel is een boeiende start voor de kleuters. Je kan twee klaspoppen aan bod laten komen of gebruik maken van een (onbekende) handpop die op bezoek komt in de klas. De ene pop is helemaal in de ban van helden. De andere vindt het maar niets. Op de koop toe haalt die eerste pop een stoffige fotokader van de zolder met daarin de foto van een *oude* held. Dat zorgt voor een *hevige* discussie ... De ene vindt de nieuwe helden op televisie de mooiste, de andere vindt het net leuk dat de held op de foto al zo oud is. Over hoe smaken en meningen verschillen ... en erfgoed als waardevol of oubollig wordt beschouwd.

Het poppenspel laat het heldenthema – met een knipoog naar erfgoed – leven in de klas ...
Voorstel tot rollenspel: zie bijlage.

Erfgoedtip:

De kinderen mogen best hun eigen mening hebben. Net zoals de ene handpop zullen sommigen het meer hebben voor de *nieuwere* helden. Anderen zullen dat *oude* net spannend vinden ... Belangrijk om te ervaren is dat er mensen zijn die zorg blijven dragen voor die *oude* dingen, net omdat ze deze mooi vinden.

muzische ontwikkeling
ZOEPERTOCHTLIED

materialen :

- bijlage 4 : Zoepertochtlied
nootnotatie
- (begeleidend muziekinstrument)

Nadat de kinderen hebben kennisgemaakt met het boek *Zoeperman* (of als inleiding op het eerste vertelmoment) kan de eerste strofe van het *Zoepertochtlied* worden aangebracht. Het is fijn als de kinderen het lied pas horen nadat ze al een tijdje bezig zijn met het heldenthema. Zo kunnen ze de tekst (inhoud) beter plaatsen in het geheel.

Zie je, zie je, zie je dat? Zoeperman die redt een kat.

Elke held die kan iets goed. Fietsend, vliegend of te voet.

Nadien kan de tweede strofe gebruikt worden om de eigenlijke *Zoepertocht* aan te kondigen. Zing samen met de kinderen enkele keren de eerste strofe en vul daarna – plots – aan met een tweede strofe. Begrijpen de kinderen wat er gezongen wordt? (Wie gaat op Zoepertocht?)

Weet je, weet je, weet je wat? Wij gaan met de klas op pad.

Zoeper, Zoeper, Zoepertocht ! *Oude* held wordt hier gezocht.

Bespreek de inhoud van het lied en probeer het doorheen de week regelmatig – zomaar – te zingen. Op die wijze worden de kinderen voorbereid op de naderende *Zoepertocht* ...

Erfgoedtip:

Oude held wordt hier gezocht ... Bespreek samen met de kinderen wat zij hieronder begrijpen. Wat is *oud* voor hen?

beeldopvoeding
HELDENBEELD

materialen :

- klei
- materialen om vorm te geven :
plastieken vorkjes, prikstokjes, ...
- houten plankjes of karton

Naar eigen voorkeur kunnen de kinderen voor of na de *Zoepertocht* met beelden aan de slag. (Misschien is er ook voldoende tijd om de activiteit twee keer te organiseren.)

De kleuters kunnen vertellen over hun eigen held. Iemand waar zij erg naar opkijken. Dat kan gaan van iemand uit de familie tot een vriendje uit de klas, van de buurvrouw tot een ster op televisie, ... Iedere kleuter weet – misschien met wat hulp – een *eigen* held te vinden. Om die persoon te bedanken – naar aanleiding van het kringgesprek – kunnen de kinderen een beeld maken. Bespreek met de kinderen hoe ze de held kunnen vormgeven. Het hoeft niet steeds een persoon te zijn. Een voorwerp kan net zo goed – of zelfs beter – symboliseren waarvoor iemand staat.

Na de eigenlijke *Zoepertocht* kunnen de kinderen een beeld maken voor de plaatselijke held. Stimuleer de kinderen om na te denken over hun belevingen tijdens de *Zoepertocht* en deze via het beeld vorm te geven. Het beeld symboliseert waar de plaatselijke held voor staat (en de kleuter het meest verwonderd door was).

Erfgoedtip:

Plaats de beeldhouwwerken op een *sokkel*. Een houten plankje of zelfs een eenvoudig stukje karton volstaan. Maak samen met ieder kind een plaatje met info, zodat de werkjes ook tentoon kunnen worden gesteld zoals dat met echte heldenbeelden gaat.

beeldopvoeding
HELDEN T-SHIRT

materialen :

- T-shirt (licht kleur)
- sjablonen (letters)
- prikker + prikmatje (+ scharen)
- (textiel)verf + verfborstels

Een held herken je aan zijn kledij. Hij draagt een grote cape op de schouders en een T-shirt met zijn *kenteken*. De kinderen herkennen vast het *kenteken* van *Mega Mindy* of *Zoeperman*. Zouden de kinderen ook een eigen heldenpak willen om op stap te gaan ... ?

De kinderen kunnen een (oude) T-shirt van thuis meebrengen of je kan als leerkracht in goedkope confectie op zoek gaan. Je maakt best vooraf (kartonnen) sjablonen met de eerste letters van ieder kind. Als dat mogelijk is, kan je deze ook samen maken met de kinderen in de klas. Nadien kunnen alle kinderen met de priknaald of een schaar de *opvulling* van hun letter verwijderen. Uiteindelijk kunnen de kinderen het sjabloon op de T-shirt leggen en de letter schilderen. Wil je duurzame T-shirts maken dan kies je – in de mate van het mogelijke – best voor textielverf. Laat de kinderen elkaar helpen bij het uitzoeken van de beste manier om aan de slag te gaan. Misschien gaat het beter om te stempelen, moet het sjabloon vastgekleefd worden, ... Een heel karwei, maar een fijn resultaat !

Erfgoedtip:

Bijna alle kleren werden vroeger met de hand gemaakt. Zelfs tekeningen of *kentekens* moesten de mensen zelf naaien of – met speciale verf – schilderen. (Misschien krijg je wel een sjabloonpers te pakken die met de hand wordt bediend !)

huishoudelijke activiteit
HELDENKOEKJES

materialen :
- bijlage 5 : recept
- (ingredienten)

Helden hebben krachten nodig. En die krachten halen ze uit ... lekker eten ! *Zoeperman*, die eet het allerliefste echte heldenkoekjes ...

De kinderen kunnen in de klas koekjes op *Zoepermanswijze* bakken. Ook dat moet een held kunnen. Het recept voor de koekjes (zandkoekjes) kan je in de bijlage nalezen.

Het is leuk om de koekjes een dag voor de eigenlijke *Zoepertocht* te bakken. Je kan ze bewaren in een doos en ... meenemen op de tocht. Er is vast wel even tijd voor een lekkere en *heldenkrachtige* versnapering tijdens de tocht.

Erfgoedtip:

Vroeger hadden we heel wat minder hulpmiddelen om eten klaar te maken. Geen mixer of microgolfoven, geen oven of kookplaten, ... Misschien kan je in de klas proberen om alles zo *primitief* mogelijk klaar te maken. Laat die mixer maar in de kast en denk samen met de kinderen over mogelijke oplossingen. Zo zie je maar, om vroeger koekjes te bakken had je echt wel heldenkrachten nodig.

bewegingsopvoeding
TIK SPELEN

materialen :

- het zelfgemaakte helden T-shirt
- oude (en waardevolle) voorwerpen

Helden kunnen ook prima van pas komen tijdens een bewegingsactiviteit. Een tikspel biedt hier een goede gelegenheid voor. Je kan gebruik maken van de klassieke tikspelen. Eén kind is de held en probeert zoveel mogelijk boeven te pakken. (De held kan zich vast een heel stuk beter inleven met het zelfgemaakte helden T-shirt aan.) De boeven worden opgesloten in drie hoepels langs de kant. Telkens er een aangetikte boef bijkomt, mag de eerste een hoepel opschuiven tot hij opnieuw vrij is. (Let er wel op dat de kinderen bij het boeven pakken niet te geweldig worden en benadruk dat aantikken volstaat.)

Erfgoedtip:

We kunnen het tikspel ook *verplaatsen* naar een museum. Leg enkele voorwerpen – uit het museum – in de kring en bespreek beknopt. De kinderen weten vast een leuke functie te verzinnen : de paraplu was nog van de eerste koning van België en de wekker was nog van de echte Superman. Daarna zonder je één (of twee) helden af. Enkele andere kinderen kunnen een voorwerp meenemen. Daarna komt de held terug. Hij mag alle kinderen (boeven) aantikken die wat meegenomen hebben. Vindt de held alles terug?

tussendoortje
WAT IS DIT?

materialen :
- verschillende materialen naar
keuze

Leg in het midden van de kring enkele (oude) spullen. Met de spullen vorm je het *Heldenmuseum*, een museum met spullen van helden. Neem één iets uit de kring en geef het aan een kleuter. De kleuter weet vast te tonen en te vertellen wat je ermee kan doen. Daarna komen de andere kinderen aan de beurt. Motiveer hen om het voorwerp een andere functie te geven. Het hoeft dus niet echt te kunnen. Zo is een borstel de ene keer een vislijn, de andere keer een microfoon of dwarsfluit.

Als dat vlot gaat, kan je de kinderen bij een volgend voorwerp vragen om niet te vertellen wat het is. Stimuleer de kinderen om enkel uit te beelden wat ze met het voorwerp doen. Kunnen de andere kinderen de functie raden?

Erfgoedtip:

Kijk je thuis even op de zolder? Misschien vind je echte oude spullen waarvan de functie niet zo bekend is. Laat de kinderen raden waarvoor het voorwerp vroeger echt gebruikt werd. (Het tussendoortje kan kinderen ook aanzetten om thuis op zoek te gaan naar oude gebruiksvoorwerpen. Ze vinden het vast tof om deze mee te brengen naar de klas en de anderen er wat over te laten vertellen.)

ZoepertoChT

Jules Lagae

ZOEPERTOCHT

Roeselare

tussendoortje
voor de tocht

materialen :
- badges

We vertrekken op Zoepertocht, om zelf ook een echte Zoeperman/Zoepervrouw te worden.
De kleuters krijgen voor het vertrek een badge met Zoeperman op. (zie bijlage)

Een fijne Zoepertocht gewenst!

Kijk, luister, ervaar en ... geniet.

Jules Lagae

Deze Roeselaarse Zoepertocht laat kinderen kennis maken met de beeldhouwer Jules Lagae. Een echte - plaatselijke - held in Roeselare. Tijdens de Zoepertocht gaan de kinderen op zoek naar verbanden met hun eigen - herkenbare - omgeving. Zo kunnen ze op een speelse wijze ervaren wat een held voor een mens en gemeenschap kan betekenen.

Onderstaande informatie geeft enkele mogelijkheden weer voor een Zoepertocht met Jules Lagae doorheen Roeselare en haar erfgoed ...

Wat te doen voor de start van de eigenlijke Zoepertocht?

- In de Zoepermankoffer en deze bundel zit een Zoepermanplan met daarop aanduiding en foto's van de verschillende waardevolle plaatsen die herinneren aan Jules Lagae. Het plan is zo opgemaakt dat ook de kinderen ermee aan de slag kunnen. Het is fijn en nuttig om het plan op voorhand samen te bekijken.
- De verschillende opdrachten van de tocht hebben telkens een eigen kleur. Deze kleuren sluiten aan bij de gekleurde stippen op het Zoepermanplan.

Iedere mogelijke opdracht wordt op de volgende bladzijdes kort toegelicht.

De (mogelijke) opdrachten tijdens de Zoepertocht ...

1. start
2. graf van Albrecht Rodenbach
3. de ouders van Jules Lagae
4. De verlatene
5. slot

1. Start

Prent Zoeperman

Doosje met een vraagteken

Je zoekt een rustige open plek. Daar ga je in een kring zitten. Je neemt de prent van Zoeperman erbij. Je stelt daarbij enkele vragen om kort terug te blikken op wat in de klas verteld werd.

Wij zijn op Zoepertocht.

- Wie is Zoeperman ook al weer?
- Wat heeft hij gedaan? Hij heeft de kat uit de boom gehaald. Daarom is hij een held.

De Zoepertocht die wij vandaag doen is alleen voor helden. Vandaag worden wij echte helden.

Daarom moeten we opdrachten doen. Jullie krijgen als jullie je best doen een puzzelstuk. Als we alle puzzelstukken hebben verzameld, zullen we heel veel weten over Jules. We zullen hem misschien ook kunnen zien. Dus doe jullie best! Als jullie een puzzelstuk krijgen, dan stoppen we het in het 'ra ra ra wie is Jules doosje.'

Op de achterkant van de prent staat de eerste opdracht: 'Zoek de leeuw. Maar pas op! Je moet stillletjes zoeken en je mag niet roepen als je hem ziet, want een leeuw is gevaarlijk! Als we stil zijn is een leeuw rustig'

De leerkracht gaat met de kleuters naar het begin van het kerkhof en gaat naar sectie A. Daar zul je het graf van Albrecht Rodenbach vinden waarop de leeuw te zien is.

2. graf Albrecht Rodenbach

Puzzelstukken

Doosje

De kleuters bekijken het graf van Albrecht Rodenbach. Dit vind je op Sectie A weg 9. Het beeld ziet er zo uit:

Hier kunnen de kleuters het eerste puzzelstuk verdienen.

PUZZELSTUK 1: Je laat de kleuters verwoorden wat ze zien op het graf.

Dit is wat de kinderen kunnen antwoorden:

- de leeuw
- de gouden letters
- het kruis bovenaan
- het graf lijkt in trappen opgebouwd te zijn
- het schild
- de kransjes op het graf

- de bloemen naast het graf

De kleuters kunnen een puzzelstuk verdienen door een leeuw na te doen.

Daarna krijgen de kleuters een puzzelstuk. Op de ommezijde staat een weetje. Dit wordt voorgelezen door de leerkracht.

‘ Op dit graf ligt een leeuw. De leeuw wil zeggen dat je naar deze mensen moest luisteren, als zij iets zeiden, moest je dat doen. Vragen jouw mama en papa jou soms om iets te doen? Moet je dat dan doen?’

3. graf ouders Jules Lagae

- puzzelstuk
- doosje

Ga met de kleuters naar sectie B. Je brengt hen in de buurt van weg 13.

Met de volgende opdracht kunnen de kleuters een tweede puzzelstuk verdienen.

Laat twee kleuters op de grond zoeken naar de gegevens ‘W13’

Ga daarna samen met hen naar het graf van de ouders van Jules Lagae.

Dit ziet er zo uit:

De leerkracht vertelt de kleuters dat de mama en papa van Jules hier begraven werden. Het beeld is gemaakt uit steen en brons. ‘

Ze bekijken het graf en bespreken het uitzicht.

- Het graf ziet er vrij eenvoudig uit. Er zijn weinig versieringen te zien in vergelijking met andere graven.
- De letters op het graf zijn niet meer goed zichtbaar.
- Het graf lijkt en beetje groen te zijn door het beeld.

PUZZELSTUK 2: Omdat de kleuters de weg gezocht hebben, krijgen ze een puzzelstuk. Op dit puzzelstuk staat opnieuw een weetje.

‘ Jules had 7 zussen en broers. Zijn broers en zussen moesten werken om geld te verdienen. Ze moesten hun geld geven aan hun mama en papa. Zo konden de mama en papa de school betalen waar Jules leerde beelden te maken.

Na het voorlezen van het weetje steek je het stuk opnieuw in het doosje.

4. de verlatene

- puzzelstuk
- doosje

De kleuters gaan op zoek naar het beeld ‘De Verlatene’ Je blijft daarom in sectie B. De kleuters kunnen opnieuw een puzzelstuk verdienen door de juiste weg te zoeken. Je kiest opnieuw twee kleuters om op de grond te zoeken naar het nummer van de weg. Dit keer zoeken ze ‘ W14’ Ga daarna samen naar het beeld. Dit ziet er zo uit:

Voor ze het puzzelstuk krijgen moeten de kleuters nog een opdracht uitvoeren.

PUZZELSTUK 3:

De leerkracht vraagt aan de kleuters hoe het meisje eruit ziet. Dit kunnen enkele begeleidende vragen zijn:

- Welke kleren heeft ze aan?
- Lijken die kleren, ook op de kleren die meisjes nu dragen?
- Wat is er anders? Wat is er hetzelfde?
- Hoe kijkt het meisje?
- Waarom zou ze verdrietig zijn?
- Wanneer zijn jullie eens verdrietig?

De kleuters beelden het standbeeld uit. Doen ze dit goed krijgen ze een stuk met dit weetje:

‘Hier ligt de zus van Jules begraven. Zij heette Emma. Het beeld toont iemand die verliefd was, maar de jongen is weggegaan. Het meisje zag de jongen nooit meer terug. Daarom werd het meisje verdrietig.’

De kleuters stoppen het puzzelstuk opnieuw in het doosje.

Daarna ga je terug naar de school. Op de speelplaats worden de laatste puzzelstukken verdiend.

5. Slot

- puzzelstukken
- doosje
- Beitel en hamer
- Prenten beelden uit verschillende materialen

1,2,3 JULES LAGAE!

Tot slot kunnen de kleuters nog enkele puzzelstukken verdienen door enkele spelletjes correct te spelen. De spelletjes hebben steeds te maken met standbeelden en beeldhouwen.

PUZZELSTUK 4: De kleuters kunnen nu een puzzelstuk verdienen door het spel ‘1,2,3 Jules Lagae’ te spelen een variant op het gekende 1,2,3 piano.

Standbeelden kunnen niet praten, ze zijn dus stil. Daarom moeten wij ook stil worden als we een standbeeld zijn. Voer het spel enkele keren uit. Doen ze hun best, dan geef je ze daarna een puzzelstuk. Op dit puzzelstuk vind je dit weetje:

‘We hebben daarnet gezien waar de mama en papa van Jules begraven zijn. Zijn mama heette Pelagie, en zijn papa Raymond. Hierbij kan de leerkracht enkele vragen stellen.

- Vinden jullie dit mooie namen?
- Zijn er nu nog kindjes die deze naam hebben?
- Waarom denk je van niet?

Pelagie is al een heel erg oude naam.

- Hoe heten jouw mama of papa?

Het puzzelstuk wordt in het doosje gestopt.

Maak een beeld van elkaar

PUZZELSTUK 5: Je verdeelt de kleuters in duo's. De leerkracht legt uit dat beeldhouwers soms een beeld kappen. Dat doen ze met een hamer en een beitel. De leerkracht demonstreert deze beweging. Daarna gaan de kleuters per 2 rechtstaan.

De beeldhouwer denkt goed na als hij beelden maakt, dus dan is het stil. Ook een beeld kan geen geluid maken. Dus we worden heel stil. De beeldhouwer kapt en zet het beeld in een bepaalde positie. Zo geven de kleuters elkaar een bepaalde houding met de denkbeeldige hamer en beitel. Je demonstreert dit eerst met een kleuter.

De kleuters krijgen na dit spelletje een puzzelstukje voor hun doos. Dit weetje wordt voorgelezen. 'Beelden kun je maken uit klei, brons, gips, of hout. Hier zie je 4 foto's van beelden. Probeer eens te raden waaruit deze beelden gemaakt zijn. '

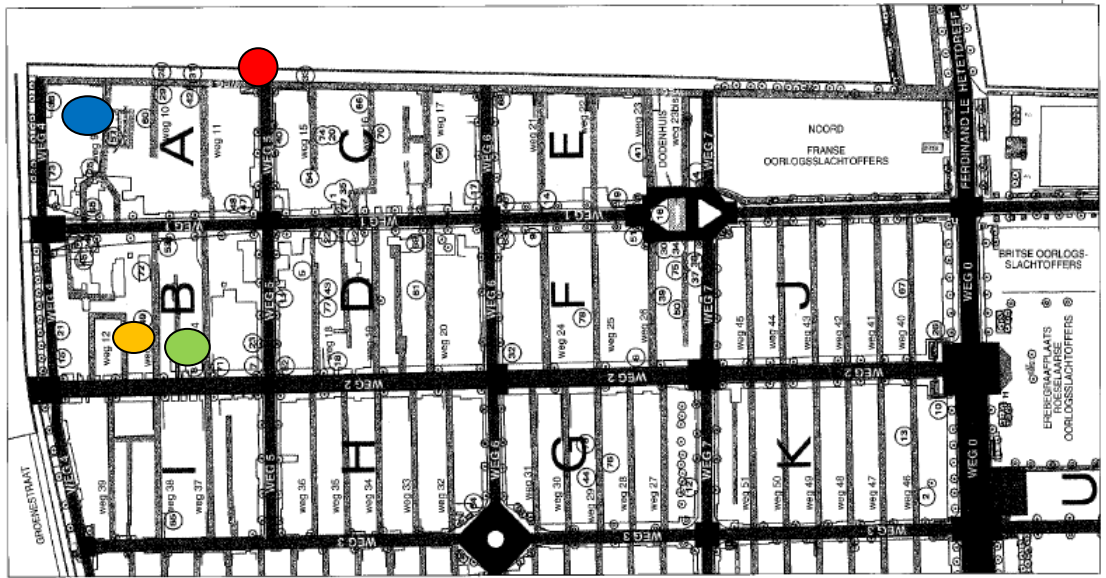
Slot: Daarna ga je naar de klas. Daar blik je terug op deze activiteit door middel van een terugblikgesprek. Een leidraad voor dit gesprek zie je verder in deze bundel. Daarvoor heb je ook het diploma nodig.

Jules Lagae
ZOEPERTOCHT
 Roeselare

- Start
- Graf van Albrecht Rodenbach
- De ouders van Jules
- De verlatene
- afsluiter

Activiteitsuggesties

Deel 2 : na de Zoepertocht

Waarneming

beeldhouwer op bezoek

materialen :
verkleedkledij

blok klei

telefoon

Oude telefoon

Materialen van de beeldhouwer (in te vullen op het bijgevoegde schema achteraan)

Gemaakte beelden

Opmerking:

De leerkracht contacteert vooraf een beeldhouwer uit de buurt. Achteraan deze activiteit zie je een schema waarin je de inhoud van de waarneming kan invullen. Dit schema kan in samenspraak met de beeldhouwer ingevuld worden. (zie bijlage) Alles is afhankelijk van wat de beeldhouwer kan meebrengen in de klas. Eventueel kan aan deze activiteit ook een uitstap worden gekoppeld naar het atelier van de kunstenaar.

De leerkracht verkleedt zich in een beeldhouwer. Ze trekt een oud hemd of een schort aan. Ze zet een blok klei op de tafel in de kring. Ze neemt een beeldhouwhoutje en doet alsof ze een beeld maakt. Maar hierin slaagt ze niet. De leerkracht vraagt aan de kleuters aan wie ze hulp kan vragen. Wanneer de kleuters niet meteen een antwoord geven kan ze doen alsof ze luidop aan het nadenken is en zich vragen stelt.

- Wie maakt er ook al weer beelden?
- Waar kan ik zo iemand vinden?

Daarna kom je tot een conclusie.

Misschien kunnen we het aan een beeldhouwer vragen. De leerkracht gaat meteen bellen.

Daarna zegt ze dat de beeldhouwer op bezoek komt.

Eventueel kunnen de kleuters samen met de leerkracht vragen bedenken om te stellen aan de beeldhouwer.

Misschien kunnen ze hem vragen iets te maken voor de klas of kan de beeldhouwer hen wel iets leren maken. Dit wordt besproken in de kring .

Hieronder vindt je een lijstje wat tijdens dit bezoek kan gebeuren.

- De beeldhouwer vertelt waarom hij het leuk vindt om beelden te maken.
- Hij toont de materialen waar hij mee werkt. De kleuters mogen deze bekijken en voelen.
- De kleuters stellen vragen.
- De beeldhouwer maakt een beeld voor de klas.
- De beeldhouwer toont de kinderen hoe ze iets kunnen maken (een opdracht die de kinderen geven aan de beeldhouwer)
- De kleuters experimenteren met de materialen bvb klei, houtjes,...
- De kleuters vragen hoe ze een beeld die ze willen maken, kunnen maken en daarna leert de beeldhouwer dit hen aan door demonstratie en individuele begeleiding.

Eventueel kan dit alles op twee verschillende momenten gebeuren. Dan kan eerst de uitleg gebeuren samen met het experimenteren. De kleuters kunnen vooral de materialen die gebruikt worden voelen, bekijken,..

Ook de vragen kunnen gesteld worden. Ze kunnen voorstellen doen aan de beeldhouwer welke beelden ze willen maken.

Zo kan de beeldhouwer zich extra voorbereiden.

Tijdens een tweede sessie kunnen de kinderen samen met de beeldhouwer een beeld maken.

Daarnaast kan nog een bezoek aan het atelier worden gebracht.

De leerkracht blikt terug op de activiteit(en).

De beelden worden bekeken.

Hierbij kunnen volgende vragen gesteld worden:

- Wat heb je gemaakt?
- Vind je het mooi? Waarom wel, waarom niet?
- Wat vond je leuk om te doen? Wat niet?
- Vond je het makkelijk of moeilijk? Waarom?
- Zo evalueren de kleuters hun eigen werk.

Waar te nemen kenmerk of eigenschap	Inhoudelijke invulling en werkvorm	Taalverrijking	Bijhorende vragen	Nodige materiaal	Bijhorende doe-activiteit

taal
de beeldhouwer

materialen :
klomp klei
tafel
doek
Prenten van het vers in het groene mapje
in de koffer (nr. 1, 2,3,4)
Eventueel een muziekinstrument
Prenten van het vers in het groene mapje
in de koffer (nr. 1, 2,3,4)

De leerkracht speelt een beeldhouwer. Ze zet een blok klomp klei in de kring op een tafel. Op de klei ligt nog een doek. Ze plaatst ook een stoel voor de tafel. Ze haalt één kleuter uit de kring. De kleuter moet op de stoel gaan zitten. De leerkracht begint het vers op te zeggen. Ze doet alsof ze een beeld maakt van de kleuter.

*De beeldhouwer kneed de klei.
Straks lijkt het beeld op mij.
Eerst duwen, trekken,
knedend rekken.
Eerst maakt hij mijn ogen, neus mond en wang.
Wat duurt het stilzitten lang.
Bijna klaar
kijken maar
Hé wat mooi, het lijkt op mij.
Een mooi beeld uit klei.*

Wanneer het vers ten einde is bespreekt de leerkracht de inhoud van het vers met de kleuters.

Dit kan met enkele begeleidende vragen zoals:

- Wat doet de beeldhouwer?
- Waar maakt hij een beeld van?
- Waarom moest je zo mooi stilzitten?

De beeldhouwer maakt dus soms beelden van mensen. Dan moeten ze heel goed stilzitten zodat de beeldhouwer steeds kan kijken hoe het beeld eruit moet zien.

Spelvorm 1: De kleuters beelden samen met de juf het vers uit.

De beeldhouwer kneed de klei. (knedend uitbeelden)

Straks lijkt het beeld op mij. (wijzen naar jezelf)

Eerst duwen, trekken, (deze bewegingen doen)

knedend rekken.

Eerst maakt hij mijn ogen, neus mond en wang. (lichaamsdelen aanwijzen)

Wat duurt het stilzitten lang. (wijzen naar denkbeeldig horloge)

Bijna klaar (spanning uiten)

kijken maar

*Hé wat mooi, het lijkt op mij.(duim omhoog)
Een mooi beeld uit klei.*

Spelvorm 2:

Maak gebruik van prenten. De leerkracht bespreekt de prenten en koppelt ze aan de tekst.
De leerkracht deelt de prenten uit en de kleuters steken de prent op het juiste moment omhoog.

Spelvorm 3:

Verstop een stukje klei. De leerkracht wijst één kleuter aan om het te zoeken terwijl het vers wordt opgezegd.
Wanneer de kleuter het stukje niet gevonden heeft wanneer het vers voorbij is, wijst de leerkracht een tweede kleuter aan die helpt zoeken.

Spelvorm 4:

Je kiest een woord uit het vers. De leerkracht spreekt af dat de kleuters bij dit woord een beweging of geluid maken. Dit kan zijn: een instrument bespelen , met de handen klappen, met je voet stampen,...

Opmerking:

Voor één activiteit volstaan bovenstaande spelvormen aangevuld met het slot. Wanneer de leerkracht het lied meerdere keren aanbrengt kan ze andere spelvormen toepassen. Hieronder staan enkele suggesties. De leerkracht kan ook enkele bovenstaande met onderstaande spelvormen combineren naar keuze.

Spelvorm 5:

Dit is een variatie op de spelvorm 2. Laat een kleuter de prenten in de juiste volgorde leggen terwijl de andere het vers opzeggen en uitbeelden.

Spelvorm 6:

Je laat een woord uit het vers weg. De kleuters raden welk woord verdwenen is. De leerkracht bouwt op van makkelijk naar moeilijk. Je start met een rijmwoord weg te laten als de kinderen het vers heel goed kennen kun je ook een woord in het midden van de zin weglaten. Voor deze spelvorm moeten de kinderen het vers al veel herhaald hebben.

beeld penningkunst

materialen :
foto's van de beelden van Jules Lagae (zie blauwe mapje uit de Zoepertas
Afbeeldingen van de penningen die gemaakt werden door Jules Lagae in het groene mapje in de koffer nr. 5 en 6
Klei,
Bakjes
Emmer
Gips
Deegrol
Ronde vorm
Verschillende materialen om reliëf te maken
Aluminiumfolie
maatbeker
De penningen die de kleuters hebben gecreëerd

De kleuters hebben al eerder kennis gemaakt met Jules Lagae. Ze weten ondertussen al dat hij een beeldhouwer was. Ze hebben al enkele beelden van hem kunnen bekijken op foto's of tijdens de Zoepertocht. Hier wordt even kort op teruggeblikt. Je bekijkt eventueel samen met de kleuters nog eens de foto's van zijn beelden.

Jules maakte dus heel graag beelden. Het was zijn beroep. Maar hij vond ook nog andere dingen heel leuk. Jullie doen vast ook dingen graag na school. Wat doen jullie als je niet naar school moeten, wat vind je dan leuk. Enkele kleuters komen aan het woord. Daarna vertelt de leerkracht over de hobby van Jules.

Jules maakte graag penningen. Dit wordt verduidelijkt met de prenten in de bijlage. Penningen zien eruit als munten of medailles. Sommige mensen verzamelen penningen omdat ze zo mooi zijn. Daarna toont de leerkracht de afbeeldingen van de penningen die gemaakt zijn door Jules Lagae. Deze zitten in het groene mapje in de koffer. Dit zijn de prenten die je nodig hebt:

De leerkracht legt kort uit hoe die gemaakt worden. Eerst denken ze na wat ze zullen op de penningen zetten. Dan maken ze die tekening in gips. Dan worden daar stempels van gemaakt, want de tekening moet kleiner worden gemaakt. En tot slot gaan ze de penningen slaan, dat betekent dat ze de munten gaan maken door ze helemaal plat te drukken.

Daarna legt de leerkracht kort uit wat de kleuters gaan maken.

Wij zullen straks ook zo'n penning maken, maar wij hebben geen zo'n machines dus wij zullen het een beetje anders moeten doen. Jullie krijgen straks een stukje klei. Daar gaan we een tekening in maken. Dan zullen we er gips ingieten. Dan wordt het gips hard en kan de klei er af. Zo hebben we een penning.

Het verdere aanbod kan worden voorgesteld en de kleuters worden verdeeld over de verschillende hoeken en activiteiten in de klas. De groep die gaat knutselen trekt een schort aan en gaat naar de knutseltafel.

De kleuters mogen er een plat vlak van maken. Dit zal de leerkracht eerst demonstreren. Eventueel kunnen ze een deegrol gebruiken. De kleuters leggen de klei in hun bakje. Nu demonstreert de leerkracht hoe ze een afdruk maken. De kleuters maken met verschillende materialen reliëfjes in de klei. Ze experimenteren eerst met de verschillende materialen. Daarna ontwerpen ze een penning. Deze kan rond of vierkant zijn. De leerkracht legt aluminiumfolie in de ronde bakjes. Daarna leggen de kleuters hun penning hierop. Zo krijg je de penning makkelijk uit het bakje en kan je de bakjes opnieuw gebruiken.

Nu maakt de leerkracht het gips. Ze neemt een emmer met wat water. De kleuters scheppen wat gips in de emmer met een potje. Zorg ervoor dat er geen klonters meer aanwezig zijn. Laat de kleuters verwoorden wat ze zien. Het gips wordt dikker, maar het vloeit nog goed.

Giet nu het gips in de vormen. Klop daarbij ook onder de tafel om eventuele luchtbelletjes te verwijderen. Nu moeten we wachten tot het gips hard geworden is. Je laat deze kleuters spelen of deelnemen aan een andere zelfstandige activiteit in de klas. Ondertussen kan een ander groepje tot bij de leerkracht komen om hun penning te maken.

Wanneer het gips hard geworden is roep je de kleuters terug. Laat hen eens voelen aan het gips. Nu zullen we eens kijken naar de penningen. Ik haal de klei van het gips.

beeld

zwart/wit

materialen :
Zwart/wit foto's van Jules (bijlage)
Tafelbescherming
schorten
witte en zwarte verf
penselen
Papier

Toon enkele zwart/wit foto's aan de kleuters. Laat de kleuters verwoorden wat ze op de afbeeldingen zien. Sta daarna even stil bij het feit dat het zwart/wit foto's zijn. Laat de kleuters verwoorden hoe het komt dat de foto's alleen maar in zwart en wit zijn. Waarom zijn er geen kleuren? *(De foto's zijn heel lang geleden gemaakt, toen kon men nog geen foto's in kleuren maken.)*

Vertel de kleuters dat ze een kunstwerk gaan maken alleen maar met zwart en wit. Zo zullen ze als hun werkje af is een mooie zwart/wit 'foto' krijgen. Het doel van de activiteit is dat ze aan hun mama en papa kunnen uitleggen waarom ze alleen maar zwart en wit gebruikt hebben.

Suggestie:

Als inleiding van deze activiteit kunt u eventueel ook het poppenspel van Biggetje Basje gebruiken.

Laat de kleuters met witte en zwarte verf schilderen op een groot stuk papier. Verwoord wat er gebeurt met de verf, met de kleur. *(Het wordt grijs.)*

Daarna kunt u de tekeningen laten drogen. Als de tekening droog is kan er nog een tekening met zwarte verf op de grijze achtergrond gemaakt worden.

Suggestie:

Indien het te moeilijk is om nadien er nog een tekening op te schilderen met een penseel kan er ook gewerkt worden met wattenstaafjes, dit werkt fijner.

Ruim al het materiaal op en stel daarna enkele gerichte vragen om het erfgoed in de activiteit naar boven te brengen:

- Vraag de kleuters nog eens waarom we juist alleen maar zwart en wit gebruikt hebben.
- Vraag de kleuters of ze dit mooi vinden zwart en wit? Of hebben ze liever een werkje met veel kleuren?
- Neem er enkele tekeningen bij en bespreek ze. Kleuters kunnen zelf verwoorden waarom ze iets geschilderd hebben en hoe ze dit gedaan hebben.

Muzikale opoeding
themalied

materialen :
cd
cd- speler
stukjes klei
Instrumenten
foto's van de instrumenten
Één muziekinstrument

spelvorm 1: De leerkracht laat het liedje afspelen. Ondertussen geven de kinderen in de kring een stukje klei door.

Wanneer iedere kleuter het stukje klei kreeg mogen ze beschrijven hoe de klei aanvoelde.

Spelvorm 2: De kleuters beelden het liedje uit met enkel hun eigen lichaam.

Spelvorm 3: Nu beelden we het lied opnieuw uit. Maar het wordt moeilijker, want de kleuters krijgen een opdracht. De kleuters krijgen een stukje klei. Ze beelden het liedje uit. Ze kneden terwijl ze proberen mee te zingen. Je spreekt vooraf af wat ze moeten maken. Bij de eerst strofe kneden ze. Bij de tweede strofe kun je eerst een bolletje maken. Wanneer je het lied nog eens zingt, maken ze een rolletje.

Spelvorm 4: De leerkracht zingt het liedje. Ondertussen maakt ze een eenvoudig figuurtje uit klei. De kleuters raden nadat de leerkracht het lied gezongen heeft wat de leerkracht gemaakt heeft. Mogelijke vormen zijn:

- Een bloem
- Een hartje
- Een boom
- Een muisje
- Een sneeuwman

Spelvorm 5: Gebruik instrumenten. Laat de kleuters even spelen en experimenteren. Leg een foto's van een instrumenten op een rijtje. Deel de instrumenten uit. De kleuters spelen op hun instrument wanneer de leerkracht het aanwijst.

Spelvorm 6: Spreek af met de kleuters op welk woord je het instrument laat spelen. Dit kan op Hey, klei, bolletje, rolletje, of handen.

spelvorm 7: We zingen in koor. Dit doen we op verschillende manieren. Dit spreek je op voorhand af. Bvb de leerkracht roept welke kinderen mogen zingen volgens haarkleur. Dan roept ze bvb blond.

- Jongens afwisselen met de meisjes
- Volgens haarkleur
- allemaal samen afwisselen met 1 kleuter individueel die aangewezen wordt.
- De kleuters verdelen in groepjes en telkens een groepje aanduiden,
- ...

beweging
sherborn

materialen :
fluitje
matje
doeken
rustige muziek

Opmerking: Wanneer het mogelijk is splits je een grote groep beter in 2 groepen.

opwarming:

We zijn in het museum. Het is nacht. De bewaker is in slaap gevallen. Dan worden de standbeelden wakker. Maar pas op dat de bewaker je niet ziet. De beelden (de kleuters) staan netjes op een rij. Ze lopen naar de overkant. Maar fluit de bewaker dan zal hij zich omdraaien. Dan ga je heel snel stil staan. We doen dit met enkele oversteekopdrachten zoals springen, huppelen, kruipen, stampen,... Laat ook de kleuters suggesties geven. Na enkele keren wordt een kleuter de bewaker.

De kleuters worden in duo's verdeeld. Ze krijgen per duo een matje. Er wordt telkens een oefening gedemonstreerd in het midden. We maken de afspraak dat de kleuters een oefening uitvoeren als ik 1 keer gefloten heb. Ze stoppen onmiddellijk als ik 2 keer fluit.

Oefening 1: beelden vormen uit de klei: De ene kleuter zit neer met gestrekte benen. De andere kleuter gaat met de buik op de kleuter zijn of haar benen liggen. De kleuter die neerzit masseert de rug van het kind met de vuisten of vlakke handen. Zo voelt het kind zijn eigen ademhaling. Daarna draaien we de rollen om. **Afspraak: We doen elkaar geen pijn!**

Oefening 2: beelden vormen uit de klei 2 De ene kleuter vormt een bolletje. De andere kleuter probeert de benen en armen los te krijgen van het bolletje. De kleuter die het bolletje vormt spant zich zo op dat hij/zij er probeert voor te zorgen dat de ander de benen en de armen niet loskrijgt.

Oefening 3: beelden verplaatsen: De beeldhouwer heeft je gevraagd om een beeld te verschuiven naar het museum. Het beeld is heel zwaar. De ene kleuter is het beeld. Hij zorgt ervoor door zijn spieren op te spannen dat de andere kleuter hem nauwelijks kan verschuiven. De opzichter van het museum probeert het beeld te verschuiven door met zijn eigen rug tegen de rug van het beeld te duwen.

Oefening 4: beelden verplaatsen 2: De opzichter kreeg het beeld niet verplaatst. Hij schuift nu een doek onder het beeld. Zo kan hij het makkelijker verschuiven. Één kleuter is het beeld op het doek. Deze kleuter zit neer. De ander is de opzichter en verschuift het beeld met het doek. Daarna draaien we de rollen om.

Oefening 5: beelden heffen: De opzichter moet een beeld in het museum plaatsen het is zo zwaar dat hij omvalt. Het beeld staat nu recht. Maar het is zo zwaar dat het omvalt en de opzichter zo weer recht trekt. De ene kleuter gaat zitten terwijl de ander rechtstaat. Daarna wisselen de kleuters om.

Oefening 6: beeld draaien. De beeldhouwer zet de klei op zijn draaischijf. Zo zal hij een pot draaien. De kleuters zitten neer en doen hun voeten omhoog. Ze draaien zich rond met behulp van hun handen.

Oefening 7: vallende beelden De ene kleuter vormt zicht tot een beeld. Hij/ zij spant de spieren op. De andere kleuter probeert het standbeeld uit evenwicht te brengen. OEI! Pas op je duwt het beeld omver!
afpraak: Je mag elkaar voorzichtig duwen maar zorg dat de ander geen pijn heeft of hard op de grond valt.

rustgevend moment

De kleuters zullen per duo een beeld maken van elkaar. Ze kneden voorzichtig de klei. Ze masseren elkaars armen, rug, benen, door zachtjes te kneden.

Daarna kunnen ze van elkaar een beeld maken. De kleuter plaatst zijn partner in een bepaalde houding.

Tot slot neemt een kleuter een houding aan. De ander doet het standbeeld perfect na. Ondertussen horen ze wat rustige muziek.

godsdienst

de Zaaier

materialen :
prent 'De Zaaier' Zie groene mapje in de koffer
Prenten Tuin van Heden
Parabel ' De Zaaier' in het groene mapje in de koffer (nr. 7,8 en 9)
Prent van het beeld
kaarsje
Rustige muziek

De leerkracht neemt de prent waarop de foto van het beeld ' De Zaaier' gemaakt door Jules Lagae staat op afgebeeld. De leerkracht laat de kleuters verwoorden wat ze zien op de foto. De kinderen beschrijven wat het beeld voorstelt. De leerkracht legt daarna uit dat het beeld 'De Zaaier' genoemd werd. De kleuters gaan in dezelfde houding als het beeld staan. Daarna vertelt de leerkracht dat ze ook eens gehoord heeft over een zaaier.

De leerkracht neemt de vertelplaten erbij en leest het verhaal voor.

De prenten en de tekst kun je vinden in de bijlage.

De leerkracht blikt even terug op het verhaal. Ze laat de kleuters het verhaal verwoorden. Daarna legt de leerkracht de kern van het verhaal uit. Het tekstje hieronder kan je eventueel als basis gebruiken om de kern uit te leggen.

'De zaaier moest wachten tot zijn zaadjes groeien. Jullie groeien ook beetje voor beetje. En de zaaier moest zorgen dat de zaadjes in goede aarde kwamen, en water en zon kregen. Zo konden de zaadjes tot iets moois groeien. Jouw mama en papa zijn ook een beetje zoals de zaaier. Zij zorgen ervoor dat jullie alles wat nodig is krijgen, ze zijn lief voor jullie, ze leren jullie dingen en jullie groeien ook tot iets moois. Zij zien jou graag.'

De leerkracht neemt opnieuw de prent van het beeld erbij. Ze vertelt de kleuters dat Jules Lagae meedeed aan een wedstrijd in Italië. Dit beeld was zo mooi, dat het de eerste prijs kreeg. Dat was de prijs van Rome. Hij was dus heel goed in beelden maken.

De leerkracht vertelt de kinderen dat zij ook heel veel leren van hun mama en papa. Ze worden ook goed in dingen. De kleuters mogen hierover even nadenken. Ondertussen steekt de leerkracht een kaarsje aan en zet ze een rustig muziekje op. Daarna verwoorden de kleuters waar zij goed in zijn.

godsdienstmoment
goedhartige held

materialen :

- Groot hart
- Duimen
- Kaars, lucifer, Gebedje
- Rustgevende muziek

Vertel de kleuters dat iedereen een held kan worden. Link dit met Jules Lagae.

Dit kan je doen door enkele gerichte vragen te stellen: Wie was Jules Lagae? Wat deed hij? Waarom was hij een held? Maar iedereen kan een held worden/zijn. Je bent een held voor de mensen als je iets goed kan of als je iemand helpt. Zelf als er iemand gewoon heel lief voor je is, kan deze persoon al een held zijn. (Bv. Je mama)

Ga na in een gesprek met de kleuters wie voor hen een echt held is. Naar wie kijken ze op? Wie helpt er veel? Wie is lief voor hen? Voorbeeld: 'Mijn grote zus is voor mij een echte held, omdat ze altijd voor het slapen gaan een verhaaltje voor me leest.'

Vertel dat de kleuters vandaag allemaal 'goedhartige helden' kunnen worden. Met 'goedhartige helden' wordt bedoeld dat als de kleuters iets goed doen voor een ander (en dit blijven herhalen) daardoor een echte held kunnen zijn. Vertel dat alle kleuters in deze klas zo 'goed' zijn dat ze allemaal held mogen worden. Iedereen kan iets goeds, iedereen is de moeite waard. We moeten niet groot of sterk of mooi zijn. God kijkt naar de binnenkant en niet naar de buitenkant. Alle kinderen doen 'goed' voor anderen, ze zijn 'goed' van binnen en daarom kunnen ze allemaal held worden. Maak er een vrolijk moment van in de klas. (bijvoorbeeld:)

- Kunnen in onze klas de meisjes held worden? JA
- Kunnen in onze klas de kleinsten held worden? JA
- Kunnen in onze klas de kleuters met zwart/rood haar een held worden? JA
- Kunnen in onze klas de kleuters met een donkere huid held worden? JA
- Kunnen in onze klas de kleuters met laarzen een held worden? JA

Telkens roepen alle kleuters: JA!! In onze klas kan iedereen held worden. Maar dan wel een 'goede held'

Ga samen op zoek met de kleuters naar goede dingen die ze in de loop van de dag/week kunnen doen voor een ander, zodat ze een echte 'goedhartige' held kunnen worden. Voorbeeld: 'Een kleuter helpen met de rits van zijn jas.' Zoek voldoende goedhartige taken voor de kleuters.

Neem nu het grote hart erbij en de 'proficiat-duimen.' Telkens de kleuters gedurende dag of week iets goed doen voor een ander mogen ze een proficiat-duim nemen en aan het hart plakken. Het is de bedoeling dat we op het einde van de week zoveel mogelijk proficiat-duimen in ons hart hebben. Want als er veel duimen hangen, betekent dit dat er veel goede dingen gedaan zijn. Zo worden we een echte 'goedhartige' held!

Steek een kaarsje aan en leg een rustig muziekje op. De kleuters worden stil en maken het kruisbeeld. Zeg daarna het gebedje op:

*Ben je groot of ben je klein?
Iedereen kan dapper zijn.
Toch kan je hier alleen maar winnen,
als je mooi bent diep van binnen.
Dat jij het goed wil,
maakt het verschil.*

*Ben je groot of ben je klein?
Jij kan ook een held zijn*

godsdienst
mooie dingen

materialen :
prent 6 uit het scheppingsverhaal TOV (Zie groene mapje in de koffer. nr. 11
Prenten beelden van Jules Lagae
kaarsje

De leerkracht neemt de prent 6 uit het scheppingsverhaal (TOV zie bijlage) erbij. Ze vraagt aan de kleuters wat ze allemaal zien. Dit alles was gemaakt door God. Daarna leest ze de bijhorende tekst voor.

Prent 6: Er was licht, en water. God had gezorgd voor wolken en land. Er groeiden struiken, bloemen, planten en bomen. God zorgde dat er zon was, en dat er sterren aan de hemel stonden. In de zee kwamen er vissen en zeedieren. Tussen de bomen was het leeg en stil. "Daar is plaats voor dieren" dacht God... Al gauw waren er dieren, allerlei soorten. "Leuk", dacht God, "maar ik mis nog iets. Ik heb iemand nodig die voor dit alles kan zorgen. " Dus kwamen er mensen, mannen en vrouwen. Ze zorgen voor elkaar, voor de vogels, en de vissen en voor de dieren op het land. " Ze lijken op mij", glimlachte God.

Suggestie: Wanneer op school geen Godsdienst gegeven wordt. Hoef je niet te verwoorden dat de schepping gebeurde door God. Je filosofeert dan eerst met de kleuters over het ontstaan van de wereld. Hoe zou de wereld er gekomen zijn? Wie zou ervoor gezorgd hebben? Misschien zorgen wij er nu wel voor dat de wereld zo mooi is,... Dan gebruik je het onderstaande besluit niet en vorm je een eigen besluit met de kinderen. Je hebt het over de natuur en de zorg die de mensen ervoor moeten dragen.

De leerkracht blikt even terug op het verhaal. Ze laat de kleuters reageren. De kleuters verwoorden waarom God de mensen geschapen heeft. De leerkracht kan enkele begeleidende vragen stellen zoals:

- Wat heeft God allemaal gemaakt?
- Wat vind jij mooi uit dit alles?
- Waarom heeft God de mensen gemaakt?

Daarna kun je een besluit vormen. God maakte dus de mensen omdat ze voor elkaar konden zorgen. Ze zijn allemaal heel speciaal. Ze doen dingen voor elkaar en de dieren. Dat is belangrijk. Omdat alle mensen zo'n mooie dingen doen voor elkaar, denken de mensen veel aan elkaar. Ook wanneer ze er niet meer zijn. En als iemand veel goede dingen gedaan hebben krijgen ze dan soms een beeld. Dat maakt de beeldhouwer. De beeldhouwer maakt een beeld om de mensen nooit te vergeten en om dank u te zeggen voor de mooie dingen die ze gedaan hebben voor de andere mensen, of voor de stad waar ze wonen.

De leerkracht legt de link naar Jules Lagae. Dit kan zo: 'Weten jullie wie ook heel mooie dingen kon maken? Dat was Jules. Jules Lagae. Hij maakte hele mooie beelden van mensen die belangrijk waren.'

Daarna kan je de foto's uit de bijlage tonen. Dit zijn allemaal beelden van belangrijke mensen die Jules gemaakt heeft. Deze kunnen opgehangen worden in de klas.

Om deze activiteit af te ronden leest de leerkracht een gebedje voor. Er wordt eerst een kaarsje aangestoken en stilte gemaakt.

Lieve Jules en God,
Dank u wel voor alle mooie dingen.
God jij maakte de mens,
De mensen doen vaak goede dingen
En zo kon Jules mooie beelden maken
Dank u voor al dat moois

wiskunde

bingo

materiaal :

landkaart

speldoos

Gezelschapsspel:

- Pionnen
- Spelbord
- Dobbelsteen
- Bingokaarten
- Zoeperschijfjes

Foto's van de beelden met info op de ommezijde

De leerkracht kijkt op een kaart, en kijkt rond in de klas. Ze gaat wat dichterbij naar de kleuters toe. Daarna speelt ze een kort rollenspel. 'Mag ik eens iets vragen? Weten jullie waar we nu zijn?' De leerkracht speelt in op het antwoord. Bvb als de kleuter antwoordt op school, zegt ze: 'Hmmm op school, op mijn kaart staat geen school. Ben ik wel in Brugge?' De kleuters kunnen antwoorden. Opnieuw speelt de leerkracht in op hun antwoord.

Ik zoek een beeld van Jules Lagae, maar ik ben niet in Brugge. Maar ik had het zo graag eens gezien. Er staat een doos in de kring. Er staat op geschreven: 'Jules Lagae' De leerkracht bouwt de spanning op en laat een kleuter de doos open maken.

De leerkracht bespreekt de inhoud van de doos. Ze haalt alles uit de doos namelijk:

- Het spelbord
- De pionnen
- De dobbelsteen
- De bingokaarten
- De Zoeperschijfjes.

Daarna legt de leerkracht kort het spelverloop uit. We gingen op Zoepertochten zagen heel wat beelden van Jules Lagae. Maar we zagen ze niet allemaal. Omdat er ook veel beelden zijn van Jules Lagae die in andere steden staan dan Roeselare, kunnen we niet alles bezoeken. Daarom gaan we ze bekijken in een spelletje.

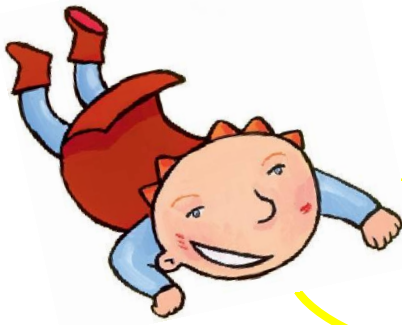
Jullie hebben een eigen pion en een kaart. Je gooit met de dobbelsteen, je telt de ogen en zet je pion het aantal gegooide ogen vooruit. Als je bij een beeld komt kijk je op kaart of je dat beeld moet bezoeken. Als het beeld op je kaart ziet leg je een Zoeperschijfje op die foto op je kaart. Je moet om het eerst je kaart vol hebben. Maar soms moet je 2 keer hetzelfde beeld op je kaart hebben. Dan heb je geluk. Je mag dan 2 schijfjes leggen. Je mag kiezen welke weg je neemt, maar je mag niet springen met je pion. Je moet dus goed kijken welke beelden je nog moet bezoeken. En ga naar die beelden met je pion. Wie zijn kaart eerst vol schijfjes kan leggen wint.

Daarna kunnen de kinderen aan de slag. Het spel kan met 4 spelers worden gespeeld. Wanneer de kleuters het spel enkele keren gespeeld hebben kan je het ook zelfstandig aanbieden.

De leerkracht blikt samen met de kleuters terug op de activiteit. Ze telt hierbij enkele vragen.

- Had je snel alle beelden verzameld?
- Was het moeilijk of makkelijk?
- Vond je het mooie beelden? Waarom wel, waarom niet?
- Je neemt de grote afbeeldingen van deze beelden en bespreekt deze.
- Wat zie je allemaal? Hoe ziet die persoon eruit?
- De kleuters beelden de beeldhouwwerken uit.

De foto's worden in de klas opgehangen. Er kan eventueel een woorden uitleg gegeven worden over de beelden. De uitleg over het beeld kun je telkens op de ommezijde lezen.

**BIJLAGEN ACTIVITEITEN
DEEL 1**

Jules Lagae

ZOEPERTOCHT

Roeselare

Bijlage 1 : **HELDENGEDICHT**

De held

Kom, zei de held
En ik mocht met hem mee
Naar het feest
Aan de zevende zee.
Hij vroeg wat ik wou,
Twee handen vol ijs
Of snoep aan een touw.
Een zilveren lint
Of een gouden hart
In de waaiende wind.
En hij was de held,
Want hij had het geld.

uit *Varkentjes van marsepein*

(G., DE KOCKERE en C., CNEUT, Varkentjes van marsepein,
Uitgeverij De Eenhoorn, Wielsbeke, 1996.)

Held

Op de golvende rug
van de wiegende brug
hupte een paardje
van heen en terug.
Je sprong op z'n rug
en hobbelde weg,
paardje en kind
al over de brug.
Toen viel je in het water
en heb ik je gered,
paardje en kind
op het droge gezet.
Toen was ik je held
en kreeg ik een zoen.
En toen en toen,
toen wou je het
nog een keer doen.

uit *Een fruitje van zilver*

(G., DE KOCKERE, Een fruitje van zilver, Uitgeverij De Eenhoorn,
Wielsbeke, 1994.)

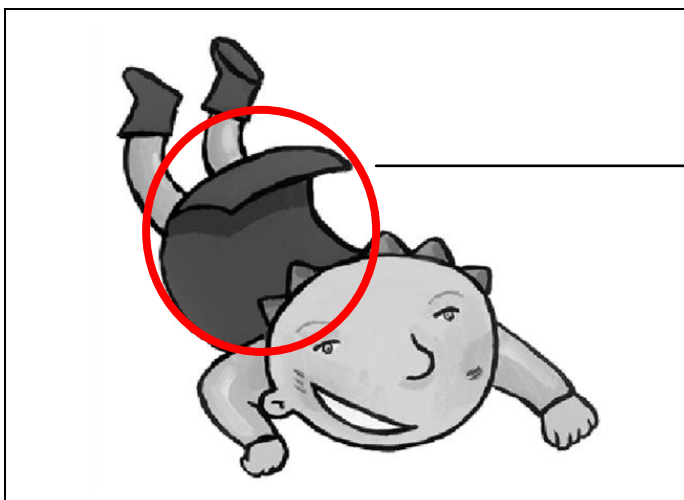
Bijlage 2 : **CAPE METEN**

(De grote prenten volgen op bladzijde 25 en 26.)

Onderstaande miniatures geven weer welke delen op de prent met stof kunnen worden bekleefd.

Laat de kinderen de oppervlakte van het *Zoepermansymbool* uit de stof knippen. Achteraf kunnen ze met verf (en wattenstaafjes) de letter Z op de stof stempelen.

Laat de kinderen de oppervlakte van de *Zoepermancape* uit de stof knippen. Kleef de cape niet helemaal vast, zodat hij nog wat kan wapperen als bij een echte held.

Bijlage 3 : **POPPENSPEL**

Handpop (1) loopt op de toppen van zijn tenen over de tafel. Hij neemt het deken op de tafel - kijkt de kinderen even afwachtend aan - en slaat het daarna om zich heen. Handpop (1) maakt bruuske (superman)bewegingen.

Even later komt ook handpop (2) - vrolijk - de tafel opgelopen. Ze merkt handpop (1) niet meteen op en schrikt van hem als ze verder stapt.

Handpop (2) (geschrokken) :

Hie ... ooh ... hu ...

(Handpop (2) kijkt de kinderen en handpop (1) afwisselend aan. Ze weet niet goed wat er gebeurt. Dan ziet ze het pas. Het is handpop (1)!)

Handpop (2) (lachend) :

Dag ... (gïechelend) rood spook!

Handpop (1) (beetje boos) :

Ik ben geen spook! Dat zie je toch zo meteen! GEEN SPOOK!

Handpop (2) (vol onbegrip) :

Handpop (1), *tja*, met die doek om je heen ben je net een spook. (pauze) Als het geen spook is, wat dan wel?

Handpop (1) (zelfzeker) :

Ik ben een held. Een echte held!

Handpop (2) (bedenklijk) :

Geld?

Handpop (1) :

Ja, een held, dat ben ik.

Handpop (2) (vol onbegrip) :

Geld waarmee je kan betalen (in de winkel)?

Handpop (1) (boos - druk) :

Nee, handpop (2)! Ik ben een held. Een echte superheld. Ik vlieg - met mijn cape - door de lucht en red mensen in nood. Ik ben een *hhhhhhhh* ... *eld* ! Een superheld! Geen geld. Handpop (2), je moet beter luisteren.

Handpop (2) :

Ik vind dat jij nogal snel boos wordt voor een superheld.

Handpop (1) (mopperend) :

Ja, ja, het is al goed, zeg, ...

(Handpop (2) bekijkt uitgebreid de cape die handpop (1) omheeft. Handpop (1) - de held - kijkt plechtig voor zich uit.)

Handpop (2) :

De cape vind ik best mooi. Rood is een goede kleur voor een superheld. Stoer! Hé, handpop (1)?

Handpop (1) (plechtig) :

Ja, zeker!

Handpop (2) :

Handpop (1), waarom wil jij nou eigenlijk - zo plots - een held zijn?

Handpop (1) (enthousiast) :

Wacht, handpop (2)! Ik zal je wat laten zien.

(Handpop (1) verdwijnt onder de tafel. Handpop (2) kijkt hem vragend na. Ze haalt haar schouders op.)

Handpop (2) (vragend) :

Waar gaat onze superheld nu heen?

Handpop (1) (roepend - van ver) :

Niet weglopen. Ik ben zo terug!

Handpop (2) (roepend) :

Ik blijf wel nog even. Ik ben nieuwsgierig naar wat je meebrengt, handpop (1).

(Handpop (2) kijkt een aantal keren onder de tafel. Handpop (1) blijft wel erg lang weg. Opeens klimt hij moeizaam de tafel op. In zijn handen heeft hij een - zware - fotokader.)

Handpop (1) (buiten adem) :

Nel ... Handpop (2), ... hier ... hier ben ik ... terug.

(Handpop (1) plaats het fotokader bruusk op de tafel. *Pardoes* op het pootje van handpop (2). Dat heeft hij niet gezien.)

Handpop (2) (schreeuwend) :

Ai, handpop (1)! Mijn pootje ... pijn ...

Handpop (1) (enthousiast) :

Hoor ik iemand roepen om hulp? Daar is de superheld! Altijd paraaaaaat! Ik kom je redden! Hou vol!

(Vol overgave heft handpop (1) het fotokader op.)

Handpop (2) (snikkend) :

Auw, ... ik ...

(Handpop (2) wordt onderbroken door een enthousiaste handpop (1).)

Handpop (1) :

Geen dank, handpop (2). Geen dank ... Daarvoor zijn superhelden zoals ik er. Ik help iedereen uit de nood. Geen dank.

Handpop (2) (boos) :

Jij hebt wel het fotokader op mijn pootje laten vallen! Dat heb jij gedaan ...

Handpop (1) (stil) :

Oeps ... foutje ...

Handpop (2) :

Als superheld moet je galant zijn.

Handpop (1) (zuchtend) :

Garant? Wat is dat nu weer?

Handpop (2) :

Ga - lant. Je moet goed voor de mensen zorgen. Dat moet je doen.

Handpop (1) (knikkend) :

Ik doe mijn best. Mijn *superheldenbest*. (pauze) Hoe gaat het met je pootje, handpop (2)? Gaat het al wat beter.

Handpop (2) :

Ja, goed, handpop (1) dat je het vraagt. Dat is galant. (Mijn pootje doet al heel wat minder pijn.)

Handpop (2) (nieuwsgierig) :

Nu het fotokader niet meer op mijn pootje ligt, wil ik wel eens kijken wat erop staat.

(Handpop (1) plaatst het fotokader rechtop. Handpop (2) bekijkt het kader uitgebreid.)

Handpop (1) (enthousiast) :

Deze foto vond ik op de zolder, helemaal onderaan een grote doos vol oude spullen.

(Handpop (2) wrijft het stof van de kader.)

Handpop (2) (knikkend) :

Ja, dat zie ik. Het is een oud kader. Bah, ik vind het niet mooi. Zo lelijk ... veel te oud ...

Handpop (1) (hoofdschuddend) :

Ik vind het kader wel mooi, net omdat het oud is. Dat is toch *sjiek* zo'n oud kader. Het is nog van mijn opa geweest. En toen mijn papa nog klein was - 4 jaar *ofzo* - stond het kadertje in zijn slaapkamer. Met een foto van Superman! Mijn papa keek altijd naar Superman op de televisie. En dan deed hij een deken om zich heen en speelde van Superman. Dat doe ik nu ook!

Handpop (2) :

Wat een *rare* Superman. De Superman die nu op televisie komt, ziet er helemaal anders uit. Ik vind de nieuwste Superman de mooiste.

Handpop (1) (hoofdschuddend) :

Ik niet hoor. Deze Superman vind ik echt *sjiek*.

(Handpop (2) draait zich om en kijkt de juf aan.)

Handpop (2) :

Juf, wat vind jij? De nieuwste is de mooiste, toch?

juf :

Tja, handpop (2), ik weet het niet zo goed. Ik vind ze beiden mooi. Sommige mensen vinden de nieuwste Superman de mooiste, omdat hij modern is. Anderen - zoals handpop (1) - vinden de oude Superman mooi omdat hij oud is, erfgoed is.

Handpop (2) (vol onbegrip) :

Erfgoed? Is dat voor op je hoofd?

juf (vragend) :

Voor op je hoofd? (pauze) Nee, handpop (2) het is geen hoed! Erfgoed. Dat zijn oude dingen waar we goed voor moeten zorgen, omdat vele mensen ze mooi vinden. Ach, het is een moeilijk woord, dat hoef je niet te onthouden.

Kijken jullie wel eens hier? Ik zal de kader een mooi plaatsje geven in de klas. (~~overgang~~ slot activiteit)

• Bijlage 4 : **ZOEPERTOCHTLIED**

ZoepertoChlied

(muziek gebaseerd op lied *Oversteken* van *Zwijzen-Infoboek* - eigen tekst)

Deel 1 :

Musical notation for Deel 1, consisting of two staves in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody is on the top staff and the accompaniment is on the bottom staff. Chords D, G, and A are indicated above the notes.

Zie je, zie je, zie je dat? Zoe-per-man die redt een kat.
 El - ke held die kan iets goed. Fiet-send, vlieg-end of te voet.

Deel 2 :

Musical notation for Deel 2, consisting of two staves in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). The melody is on the top staff and the accompaniment is on the bottom staff. Chords D, G, and A are indicated above the notes.

Weet je, weet je, weet je wat? Wij gaan met de klas op pad.
 Zoe - per Zoe - per Zoe - per - tocht! Ou - de held wordt hier ge - zocht.

Bijlage 5 : **HELDENKOEKJES**

(Opgelet ! Dit is een recept voor vier personen. Hoeveelheden moeten aangepast worden afhankelijk van het aantal kinderen in de klas of kinderen kunnen in meerdere groepjes aan de slag gaan.)

INGREDIËNTEN

- 140 gram boter
- 25 gram eiwit
- 60 gram poedersuiker
- 170 gram bloem
- 1 eiwit
- een vanillestokje
- een snuifje zout
- spuitzak
- oven
- (gekonfijte krieken ter versiering)

BEREIDINGSWIJZE

- Schraap het merg van het vanillestokje en voeg het samen met de boter in een mengkom.
- Roer de boter zeer mals (slap).
- Voeg de poedersuiker toe in de mengkom. Roer goed (tot een gladde massa).
- Scheid het ei en voeg het eiwit toe aan het deeg. (Het eiwit hoeft niet opgeklopt te worden.)
- Voeg langzaam de bloem en het snuifje zout toe.
- Bekleed een bakplaat met bakpapier.
- Vul de spuitzak en spuit vormpjes op de plaat.
- Duw telkens een stukje gekonfijte kriek in het deeg.
- Bak de koekjes in een voorverwarmde oven op 220° C gedurende 8 minuten.

BIJLAGEN ZOEPERTOCHT

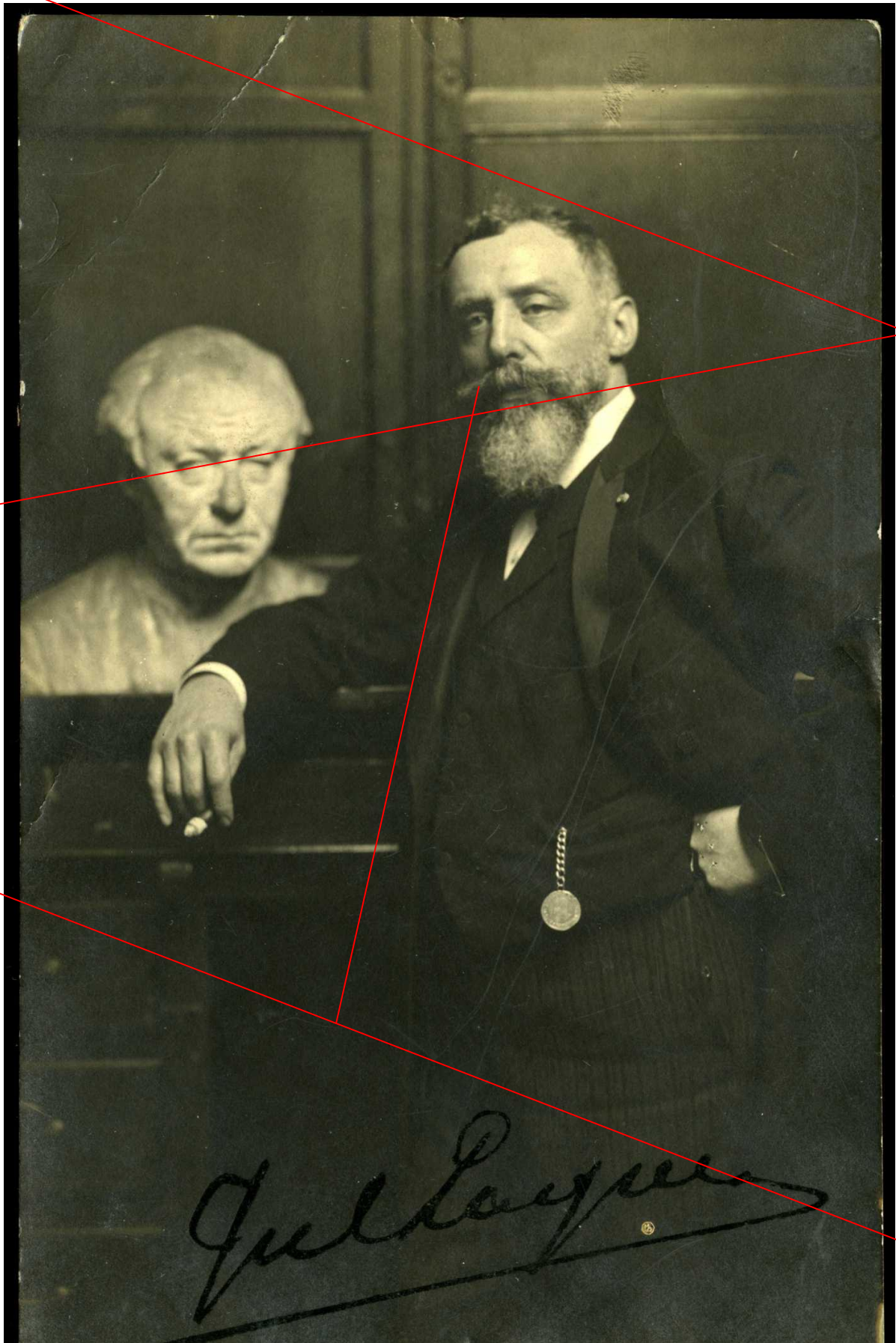

Jules Verne

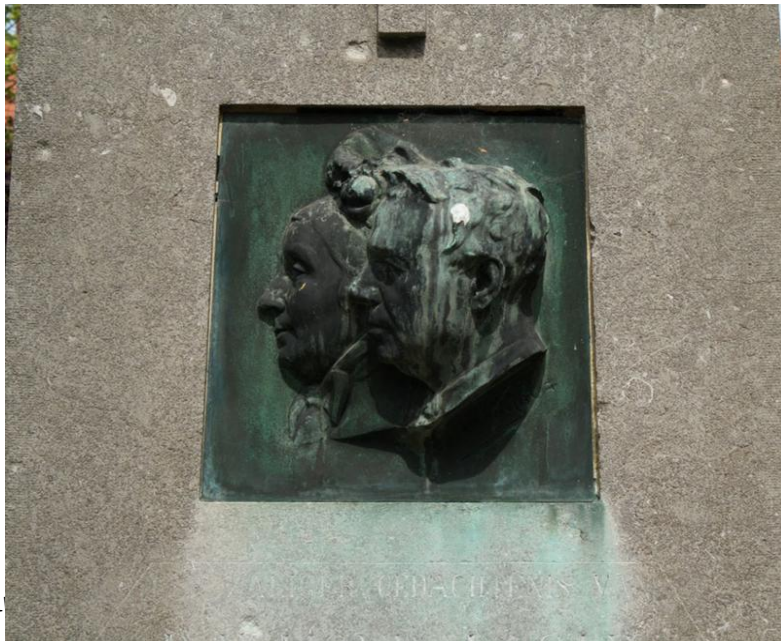
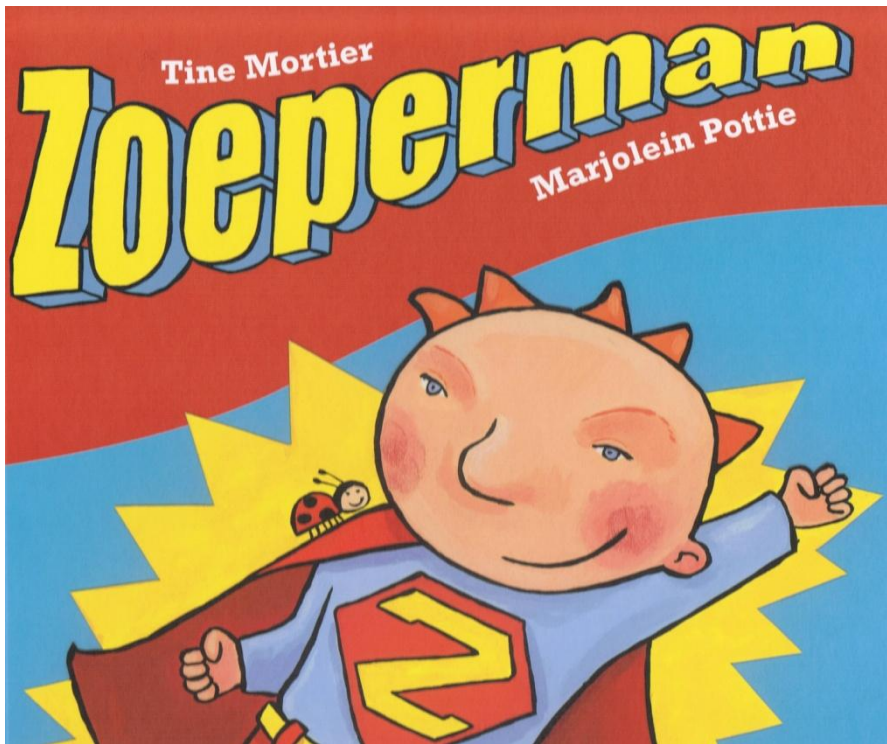
ZOEPERTOCHT

Roeselare

Puzzel om de weetjes op de ommezijde op te schrijven/kleven

Ha

Zoeperman Diploma

Voor Zoeperman: _____

Omdat hij/zij de zoepertocht goed heeft gedaan en alle opdrachten goed heeft uitgevoerd.

Je weet nu heel veel over: _____

Handtekening

Zoeperman Diploma

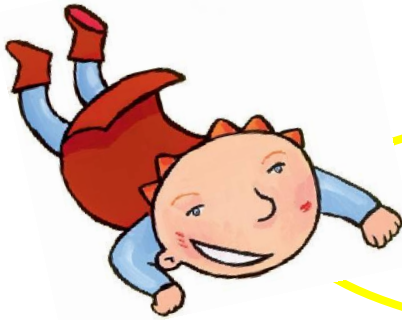
Voor Zoeperman: _____

Omdat hij/zij de zoepertocht goed heeft gedaan en alle opdrachten goed heeft uitgevoerd.

Je weet nu heel veel over: _____

Handtekening

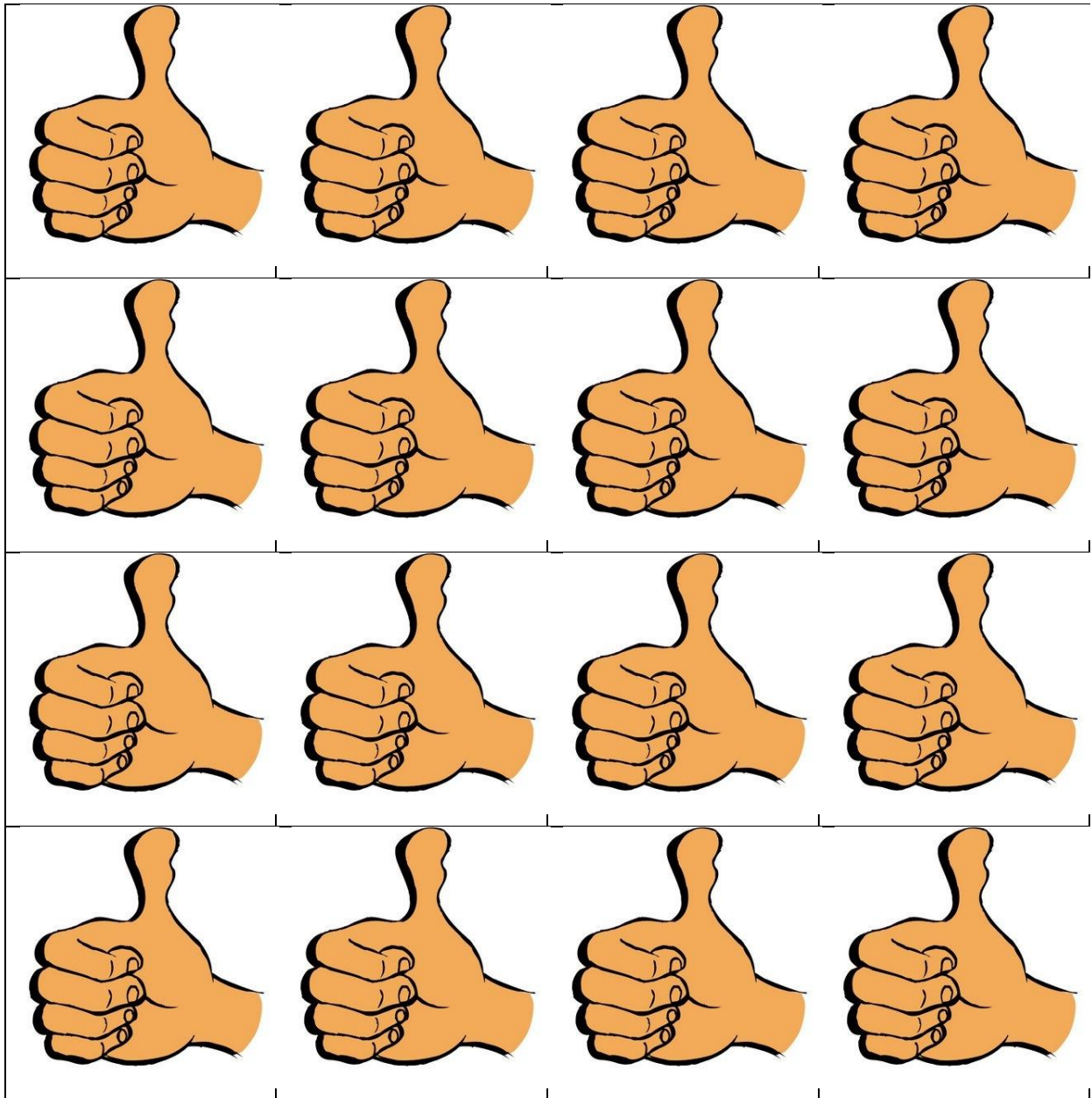
**BIJLAGEN ACTIVITEITEN
DEEL 2**

Jules Lagae

ZOEPERTOCHT

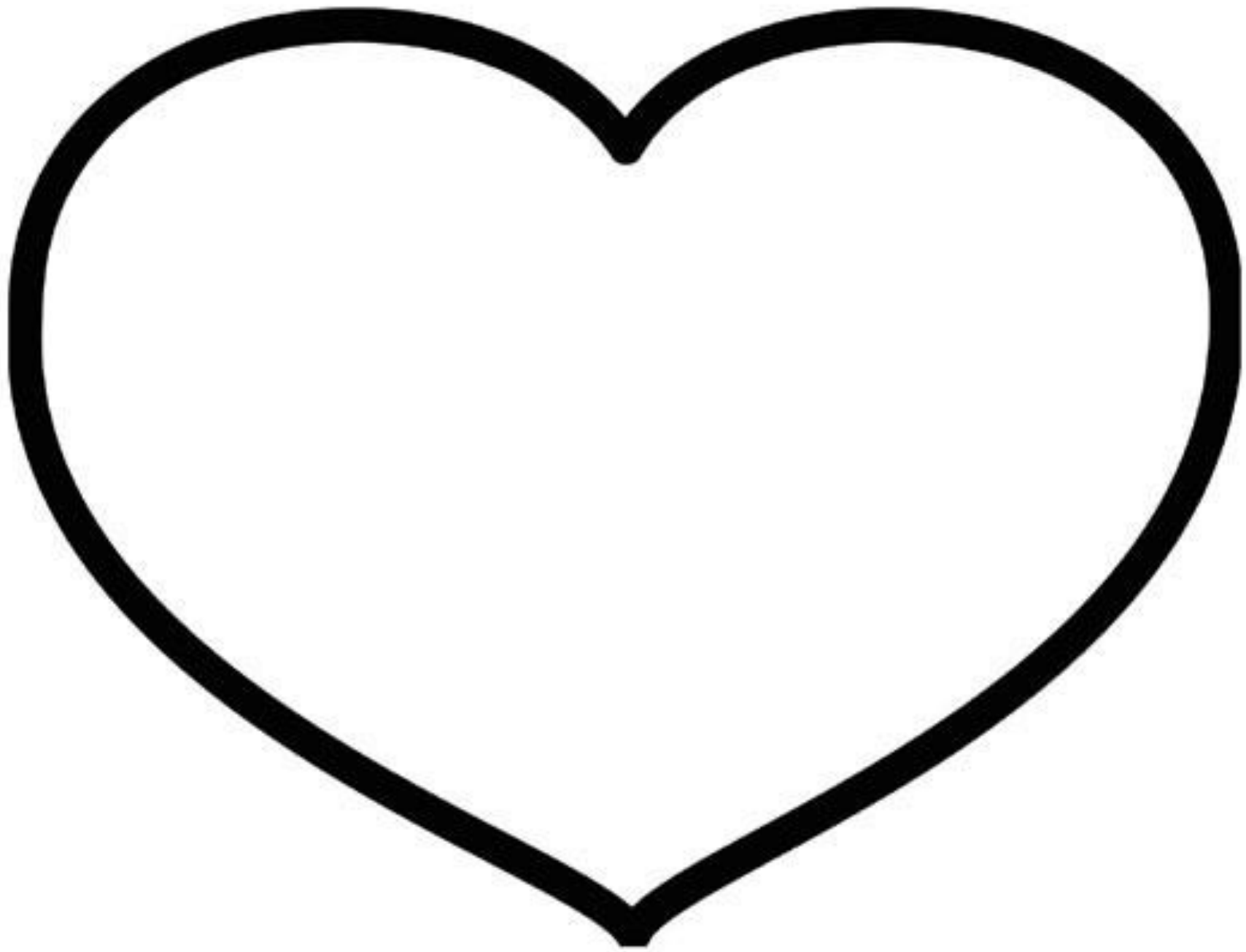
Roeselare

Bronnen:

gebedje: TOV 5 jaar - ISBN-nummer: 9789028948877 Uitgever: [PELCKMANS NV](#)

Duim: <http://littlejackasses.webklik.nl/page/homepage>

Wat vond u van dit project?

Laat het ons weten en word onze superheld!

Mail dit aub door naar sofie@projectverenigingterf.be of stuur dit op naar Erfgoedcel TERF, Polenplein 15, 8800 Roeselare. Hartelijk dank!

Ik ben leerkracht in ... kleuterklas.
We volgden volgende held:

.....

1 slecht 2 niet zo goed 3 neutraal 4 goed
5 zeer goed

De voorbereiding voor de Zoepertocht

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Boeiend saai diepgaand oppervlakkig praktisch

Eventuele suggesties:

.....
.....
.....
.....

De Zoepertocht zelf

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Interessant te lang verrassend voorspelbaar gebruiksvriendelijk

Eventuele suggesties:

.....
.....
.....
.....

De nawerking in de klas

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Gevarieerd monotoon bruikbaar nutteloos origineel

Eventuele suggesties:

.....
.....
.....
.....

De reacties van de kleuters:

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Enthousiast verveeld geïnteresseerd onverschillig uitbundig

Eventuele suggesties:

.....
.....
.....
.....